

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1919.

Andra kammaren.

Nr II.

Fredagen den 31 januari,

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 23 och den 24 innevarande januari.

§ 2.

Herr talmannen tillkännagav, att herr Johansson i Rimforsa denna dag intagit sin plats i kammaren.

§ 3.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till konstitutionsutskottet propositionen, nr 34, med förslag till lag om ändrad lydelse av § 4 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863; och

till jordbruksutskottet propositionen, nr 27, angående uppförande vid Alnarps egendom av en för professor N. H. Nilsson-Ehles institution för ärftlighetsforskning avsedd lada m. m.

§ 4.

Vidare föredrogos var efter annan de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till kammarens femte tillfälliga utskott motionen nr 276, av herrar *Sjöblom* och *Nilsson* i Tånga;

till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionen nr 277, av herr *Mossberg m. fl.*;

till kammarens första tillfälliga utskott motionen nr 278, av herr *Johansson* i Hässlås; och

till kammarens andra tillfälliga utskott motionen nr 279, av herr *Törnkvist*.

§ 5.

Konstitutionsutskottets nu föredragna memorial nr 1 bordlades åter.

Interpellation.

Ordet lämnades härefter på begäran till herr J e n s e n, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Under debatten i andra kammaren den 14 december 1918 rörande tillägg till § 27 mom. 4 värnpliktslagen yttrade hans excellens herr statsministern bl. a. följande:

»Vad värnpliktsövningarna angår, ligger saken, som bekant, så, att rekrytövningarna vid armén för närvarande äro uppskjutna på grund av den härjande spanska sjukan. Endast ett fåtal värnpliktiga, som oundgängligen behövas för att vårda materielen, sköta hästarna o. d. äro för närvarande inne, och flertalet av dem äro frivilligt anmälda. Även inkallelsen av de värnpliktiga vid flottan, som skulle inrycka till sjötjänst den 1 februari, samt av större delen värnpliktiga vid kustartilleriet kommer att av samma skäl uppskjutas. Därest den nu föreliggande ändringen i värnpliktslagen antages, såsom jag tar för givet, har regeringen möjlighet att fortfarande uppskjuta rekrytinkallelserna vid armén, och de nedslående underrättelser, som inlöpa om att farsoten alltjämt fortgår, gör det uppenbart, att redan av detta skäl inga inkallelser kunna ske under den närmaste framtiden. Härtill kommer, att det även ur andra synpunkter ej kan bli tal om att börja rekrytövningarna under själva högvintern. Man torde därför redan nu kunna säga, att under inga förhållanden de värnpliktiga kunna komma att inkallas förrän fram på våren 1919.»

Cheferna för lant- och sjöförvarsdepartementen bekräftade genom anförande av siffror den stränga begränsningen av värnpliktsinkallelserna.

Det torde inom kammaren ha varit ett allmänt intryck, att vad sålunda från regeringens sida yttrades hade avseende på samtliga värnpliktiga. Det har emellertid sedermera visat sig att så ingalunda var fallet. De i värnpliktslagen § 27 mom. 1 B och C samt mom. 3 nämnda värnpliktiga ha tydligen icke alls kommit ifråga vid det uppskov med och inskränkning av värnpliktsinkallelserna, som närmast på grund av influensaepidemien ägt rum. I en av ett antal socialdemokratiska ledamöter vid årets riksdag väckt motion om inställande av värnpliktsövningarna under åren 1919 och 1920 framhålles, att detta förhållande väckt starkt missnöje hos ifrågavarande värnpliktiga, som sålunda pålagts personliga bördor, från vilka andra värnpliktiga blivit befriade. Detta missnöje har bland annat tagit sig uttryck i vissa hänvändelser till regeringen från de värnpliktiga själva. Jag tillåter mig att här anföra ett par av dessa hänvändelser.

I en skrivelse till statsministern anföra tjänstgörande värnpliktiga studenter vid studentkulsprutekompaniet, intendenturkompaniet, trängens studentkompani samt första, andra, fjärde och sjätte arméfördelningarnas studentkompanier följande:

»Vi samtliga vapenföra svenska studenter och likställda, som under innevarande år fullgöra vår värnplikt, framställa härmed en vädjan till eders excellens att nu då frågan om inskränkning av den allmänna värnplikten är före, även vår sak tages i beaktande och behandlas vid innevarande riksdag.

Interpellation.

(Forts.)

Att tidsläget en gång varit sådant, att skäl funnits till vår långa utbildningstid förstå vi, men anse utbildningstiden vara varken rättvis eller lämplig, helst som vi i de flesta fall sakna håg och fallenhet för underbefälstjänsten. Därtill kommer, att vi på grund av föregående sysselsättningar oftast äro i fysiskt avseende olämpliga till underbefäl. Som vi i de flesta fall befinna oss i små ekonomiska omständigheter och äro tryckta av svårigheter att draga oss fram, utgör den långa värnpliktstiden en hämsko för vårt arbete i vår egen, fosterlandets och kulturens tjänst. Skilda från akademier, högskolor, läroverk och praktiska sysselsättningar under en tid av ett och ett halvt år, göra vi samtliga oersättliga förluster, vilka verka hämmande på hela vår framtid.

Vad vi på grund av ovanstående önska äro omedelbar behandling inom regering och riksdag av frågan om inskränkning av vår utbildningstid samt slopande av all tvångskommendering till befälskurser och dylikt.

Vi hoppas att eders excellens ville se det behjärtansvärda i vår sak och förstå, att det är med tungt sinne vi fullgöra en plikt, som blivit oss alltför tung att bära, och vi betona, att denna vår vädjan på intet sätt dikterats av politiska skäl, enär vi alla i denna sak äro fullt eniga, av vilka politiska åsikter vi än äro.»

I en annan skrivelse till statsministern framhålla samtliga artilleriets vapenföra studenter och likställda förlagda till Kristianstad:

»Vi, samtliga vapenföra studenter och likställda, som under innevarande år fullgöra vår värnplikt, framställa härmed en vördsam vädjan till eders excellens, att nu, då frågan om inskränkning av den allmänna värnplikten är före, även vår sak tages i beaktande och behandlas av innevarande riksdag.

Om det på grund av tidsläget med all sannolikhet är att vänta en snar inskränkning av de värnpliktigas tjänstgöringstid, bedja vi att få framhålla, hurusom isynnerhet den senare delen av vår tjänstgöringstid kommer att ytterst menligt inverka på nästkommande studieår, ett synnerligen avsevärt avbräck, som blir desto kännbarare, då många av oss äro i små ekonomiska omständigheter. Därtill kommer, att vi studenter äro de enda värnpliktiga av 1918 års årsklass, som hittills oavkortat fullgjort den fastställda tjänstgöringen.

Vi hoppas, att eders excellens ville se det behjärtansvärda i vår sak, och bedja vi, att regeringen måtte till riksdagen framföra och så stödja den, att vi i god tid måtte få avsluta vår militära tjänstgöring för att fullfölja vår egentliga utbildning.»

Uppenbarligen bör frågan om en definitiv förändring av de värnpliktiga studenternas och likställdas övningstid upptagas till behandling i samband med den i utsikt ställda allmänna revisionen av vårt försvarsväsende. Det är sålunda icke min avsikt att här föra denna

Interpellation. fråga närmare på tal. Däremot synes det vara angeläget att snarast få från regeringen ett besked om dess ställning till frågan om tillämpande av uppskovsbeslutet rörande värnpliktsövningarna även för ifrågavarande värnpliktiga. I den ovannämnda socialdemokratiska motionen uttalas, att Konungen borde omedelbart förordna om avbrytande av pågående sådana övningar. Detta uttalande torde giva uttryck åt en mycket allmän mening. Även dessa värnpliktiga äro uppenbarligen utsatta för de risker, som föranlett rekrytskolans uppskjutande. Därjämte synes uppskjutandet eller inställandet av värnpliktsövningarna böra konsekvent medföra ett uppskjutande eller inställande även av befälsutbildningen för vissa värnpliktiga, varigenom vinnes dels att dessa värnpliktiga beredes den lättnad i de personliga bördorna, som ansetts böra beredas övriga värnpliktiga, och dels att besparingar i statens utgifter för militära ändamål kunna göras.

För att vinna klarhet om regeringens uppfattning i denna sak anhåller jag om kammarens tillstånd att till chefen för lantförsvarsdepartementet få framställa följande frågor:

1) Anser herr statsrådet billighet och andra skäl tala för ett tillämpande av uppskovsbeslutet rörande värnpliktsövningarna även för värnpliktiga studenter och likställda?

2) Är herr statsrådet i så fall beredd att vidtaga åtgärder för ett avbrytande av pågående övningar med dessa värnpliktiga samt för deras hempermittering?

Denna anhållan bifölls av kammaren.

§ 7.

På förslag av herr talmannen, som förmälde sig hava om tiden för valet samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att onsdagen den 5 nästkommande februari företaga val av dels sex revisorer för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning samt tre suppleanter för samma revisorer, dels ock tjugufyra valmän att, jämte ett lika antal valmän från första kammaren, utse revisorer och revisorssuppleanter vid riksbankens avdelningskontor i landsorten ävensom sex suppleanter för de av kammaren utsedda valmännen.

§ 8.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Hage*, nr 280, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av ett reformerat stavningssätt;

herr *Tengdahl*:

nr 281, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående indragning av väg- och vattenbyggnadskåren; och

nr 282, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss ändring i entreprenadreglementet;

herr *Johansson* i Kullersta, nr 283, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående amordnande vid statens järnvägar av stoppade sittplatser i tredjeklassvagnar för fjärrtrafik;

herr *Sundling*, nr 284, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utsträckning av området för avgiftsfria telefonsamtal mellan abonnenter i Stockholm och i dess omnejd m. m.;

herr *Lindman m. fl.*, nr 285, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande av åtgärder till vidmakthållande och ytterligare utveckling av det svenska jordbruket efter världskrigets avslutande;

herr *Lindman*, nr 286, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lagstiftning, avseende att bereda skogsägare tillfälle att ställa skogsfastighet under offentlig myndighets kontroll;

herr *Lindman m. fl.*, nr 287, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i lantarbetarefrågan;

herr *Sjölander*, nr 288, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående fastställande av maximiarbets-tid för arbetare inom jordbruksyrket;

herr *Olsson* i Rösta *m. fl.*, nr 289, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 36, med förslag till lag med vissa föreskrifter i fråga om förrättandet av val av kommunal-, municipal- och stadsfullmäktige under våren 1919;

herr *Törnkvist*, nr 290, i anledning av samma proposition;

herr *Moberger*, nr 291, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående undanröjande av de i regeringsformen uppställda hinder mot kvinnors beklädande av statstjänst;

herr *Osberg*, nr 292, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 16, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

herr *Olsson* i Morastrand *m. fl.*, nr 293, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 4, med förslag till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen m. m.; samt

herr *Lübeck*, nr 294, i anledning av sistnämnda proposition.

Dessa motioner blevo på begäran bordlagda.

§ 9.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 13, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förhöjning av de till värnpliktiga under tjänstgöring för rikets försvar utgående kontanta förmåner.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Wiklund</i> i Brattfors	under 10 dagar fr. o. m. den	3 febr.,	
» <i>Odqvist</i>	» 6 » »	» 1 »	
» <i>Hamrin</i>	» 2 » »	» 31 jan.,	
» <i>Eliasson</i>	» 8 » »	» 1 febr.,	
» <i>Nilsson</i> i Bonarp	» 8 » »	» 1 »	
» <i>Jönsson</i> i Boa	» 8 » »	» 1 »	
» <i>Erlansson</i>	» 8 » »	» 3 »	
» <i>Persson</i> i Tofta	» 10 » »	» 3 »	
» <i>Jungnell</i>	» 4 » »	» 3 »	
» <i>Larsson</i> i Västerås	» 4 » »	» 3 »	
» <i>Holmström</i>	» 6 » »	» 1 »	
» <i>Carlsson</i> i Frosterud	» 11 » »	» 3 »	
» <i>Eklund</i>	» 10 » »	» 31 jan.,	
» <i>Osberg</i>	» 10 » »	» 5 febr.,	
» <i>Svensson</i> i Betingetorp	» 6 » »	» 3 »	
» <i>Lithander</i>	» 14 » »	» 3 »	
» <i>Danielsson</i>	» 5 » »	» 3 »	
» <i>Lindqvist</i> i Kosta	» 5 » »	» 3 »	
» <i>Nilsson</i> i Antnäs	» 13 » »	» 3 »	
» <i>Hellberg</i>	» 10 » »	» 1 »	
» <i>Aarnseth</i>	» 10 » »	» 3 »	
» <i>Nilsson</i> i Kabbarp	» 5 » »	» 1 »	
» <i>Nilsson</i> i Tånga	» 7 » »	» 3 »	
» <i>Smedberg</i>	» 7 » »	» 3 »	
» <i>Molin</i>	» 14 » »	» 3 »	
» <i>Vennerström</i>	» 10 » »	» 31 jan.,	
» <i>Andersson</i> i Milsmaden	» 11 » »	» 5 febr.,	
» <i>Leo</i>	» 8 » »	» 3 »	
» <i>Ericsson</i> i Arboga	» 8 » »	» 3 »	
» <i>Viklund</i> i Oviken	» 6 » »	» 3 »	
» <i>Henrikson</i>	» 3 » »	» 6 »	
» <i>vice talmannen</i>	» 3 » »	» 3 »	
» <i>Forssell</i>	» 3 » »	» 1 »	
» <i>Björck</i>	» 8 » »	» 3 »	och
» <i>Sandberg</i>	» 10 » »	» 1 »	

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,32 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 31 januari.

kl. 8 e. m.

I anledning därav att tiden för avgivande av sådana motioner, som tillhörde tillfälligt utskotts behandling, med denna dag utginge, voro kammarens ledamöter kallade att jämväl nu sammanträda.

§ 1.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Aarnseth* och *Eriksson* i Grängesberg, nr 295, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 4, med förslag till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen m. m.;

herr *Zander*, nr 296, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 36, med förslag till lag med vissa föreskrifter i fråga om förrättandet av val av kommunal-, municipal- och stadsfullmäktige under våren 1919;

herr *Norman*, nr 297, likaledes i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 36;

herr *Ericson* i Funäsdalen, nr 298, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 7, med förslag till lag om lindring i de mindre bemedlades kostnader för sinnessjukvård m. m.

herr *Zander*:

nr 299, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande av en vidgad folkbildningsverksamhet och av förädlande folknöjen för ungdomen; och

nr 300, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande av åtgärder till förhindrande av de menliga följderna för det uppväxande släktet av biografväsendet.

herr *Månsson* i Hagaström:

nr 301, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående amordnande av en fri högskola för de kroppsarbetande folkklasserna; och

nr 302, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av skydd och hjälp åt utomäktenskapliga barnaföderskor och deras barn vid tiden för nedkomsten;

herr *Eriksson* i Grängesberg, nr 303, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utfärdande av en förordning, innefattande vissa bestämmelser rörande saluförande av tvättmedel;

herr *Bäcklund*, nr 304, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av understöd åt fastighetsägare, som uthyra tidsenliga bostadslägenheter åt barnrika familjer;

herr *Hage*, nr 305, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande av ytterligare åtgärder för ett bättre ordnande av bostadstillgången inom vissa samhällen;

herr *Andersson* i Stockholm, nr 306, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående uppförande genom statens försorg av bostadshus för statstjänare i vissa större städer och industriorter;

herr *Zander*, nr 307, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vidtagande av åtgärder från statsmakternas sida för åstadkommande av ändamålsenliga bostäder för de mindre bemedlade klasserna;

herr *Werner*, nr 308, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ett planmässigt tillvaratagande av statens jorddonationer till jordbruket, industrien och städerna;

herr *Werner m. fl.*, nr 309, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förhöjning av ersättningarna i anledning av kroppsskada, uppkommen under militärtjänstgöring;

herr *Werner*, nr 310, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående framställande av vissa krav från Sveriges sida vid de internationella uppgörelserna efter kriget;

herr *Ericson* i Funäsdalen:

nr 311, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående initiativ till internationell överenskommelse vid fredsuppgörelserna för betryggande av nationella minoriteters rättigheter inom vissa statssamfund m. m.; och

nr 312, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående initiativ till en internationell överläggning om genomförandet genom mellanfolklig överenskommelse av ett världsspråk m. m.;

herr *Werner*, nr 313, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående initiativ till internationell överenskommelse rörande fastslående av livets okränkbarhet såsom grundval för en mänsklig samhällsordning;

herr *Ericson* i Funäsdalen, nr 314, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående undervisningens organiserande ur rättvisans synpunkt och för lösning av den sociala frågan;

herr *Werner*, nr 315, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inrättande av en statens telegrambyrå; samt

herr *Zander*, nr 316, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förvärv för statens räkning av Virsbo—Ramnäs kraftaktiebolag.

Samtliga dessa motioner bordlades.

§ 2.

Till bordläggning anmäldes:

konstitutionsutskottets memorial, nr 2, i anledning av kamrarnas remiss av Kungl. Maj:ts proposition nr 7 med förslag till lag om lindring i de mindre bemedlades kostnader för sinnessjukvård m. m.;

lagutskottets memorial, nr 1, i anledning av remiss från andra kammaren av en av herr Vennerström m. fl. väckt motion; samt

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av myttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord; och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor.

§ 3.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr <i>Jeppsson</i>	under	9 dagar fr. o. m. den 3 febr.,				
» <i>Andersson</i> i Knäppinge	»	9	»	»	»	»
» <i>Rehn</i>	»	10	»	»	»	»
» <i>Johansson</i> i Kullersta	»	6	»	»	»	»
» <i>Åhrberg</i>	»	8	»	»	»	»
» <i>Berggren</i>	»	6	»	»	»	»
» <i>Wikström</i>	»	8	»	»	»	» och
» <i>Zander</i>	»	4	»	»	»	»

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 8,13 e. m.

In fidem
Per Crowall.

Lördagen den 1 februari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 27 nästlidna januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Schotte* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 30, angående bemyndigande för järnvägsstyrelsen att utgiva ersättning i anledning av järnvägsolyckan vid Getå;

nr 31, angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket m. m.;

nr 39, med förslag till lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m.;

nr 40, angående statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor;

nr 48, med förslag till lag om visst undantag från tillämpningen av 49 § 1 mom. och 165 § 1 mom. lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse;

nr 49, med förslag till lag innefattande tillfälligt undantag från gällande inskränkningar i rätten att använda sparbanks vinst;

nr 50, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873;

nr 51, angående årligt understöd åt extra ordinarie kammarskriveren vid tullverket Martin Fredrik Bibergs änka och dotter;

nr 37, med förslag till förordning angående försäljning av pilsner m. m.;

nr 38, angående anslag till åtgärder för skifteslagsindelning i vissa delar av Kopparbergs län;

nr 41, angående ändring i villkoren för statsunderstöd åt föreläsningssanstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar;

nr 42, angående pension åt förre överläraren Alfred Johansson;

nr 43, angående anslag till kurser i skyddskoppypning;

nr 44, angående täckande av brist i vissa anslag för naturhistoriska riksmuseet m. m.;

nr 45, angående ordnande av tomtområdet vid folkskoleseminariet i Luleå; och

nr 46, angående rätt för två läroverkslärare att ingå på 1918 års avlöningsstat.

Samtliga dessa propositioner blevo på begäran bordlagda.

§ 3.

Föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid

till kammarens första tillfälliga utskott motionen nr 280, av herr *Hage*;

till kammarens tredje tillfälliga utskott motionen nr 281, av herr *Tengdahl*;

till kammarens andra tillfälliga utskott motionen nr 282, av herr *Tengdahl*;

till kammarens tredje tillfälliga utskott motionerna:

nr 283, av herr *Johansson* i Kullersta; och

nr 284, av herr *Sundling*;

till kammarens femte tillfälliga utskott motionen nr 285, av herr *Lindman m. fl.*;

till kammarens andra tillfälliga utskott motionen nr 286, av herr *Lindman*;

till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionerna:

nr 287, av herr *Lindman m. fl.*; och

nr 288, av herr *Sjölander*;

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 289, av herr *Olsson* i Rösta *m. fl.*;

nr 290, av herr *Törnkvist*; och

nr 291, av herr *Moberger*;

till jordbruksutskottet motionen nr 292, av herr *Osberg*;

till lagutskottet motionerna:

nr 293, av herr *Olsson* i Morastrand *m. fl.*;

nr 294, av herr *Lübeck*; och

nr 295, av herrar *Aarnseth* och *Eriksson* i Grängesberg;

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 296, av herr *Zander*;

nr 297, av herr *Norman*; och

nr 298, av herr *Ericson* i Funäsdalen;

- till kammarens första tillfälliga utskott motionerna:
nr 299 och 300, av herr *Zander*; samt
nr 301, av herr *Månsson* i Hagaström;
- till kammarens andra tillfälliga utskott motionerna:
nr 302, av herr *Månsson* i Hagaström; och
nr 303, av herr *Eriksson* i Grängesberg;
- till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionerna:
nr 304, av herr *Bäcklund*;
nr 305, av herr *Hage*;
nr 306, av herr *Andersson* i Stockholm;
nr 307, av herr *Zander*; och
nr 308, av herr *Werner*;
- till kammarens andra tillfälliga utskott motionen nr 309, av herr
Werner m. fl.;
- till kammarens femte tillfälliga utskott motionerna:
nr 310, av herr *Werner*;
nr 311, och 312 av herr *Ericson* i Funäsdalen; samt
nr 313, av herr *Werner*;
- till kammarens första tillfälliga utskott motionen nr 314, av
herr *Ericson* i Funäsdalen;
- till kammarens tredje tillfälliga utskott motionen nr 315, av
herr *Werner*; samt
- till kammarens andra tillfälliga utskott motionen nr 316, av
herr *Zander*.

§ 4.

Vidare föredrogs konstitutionsutskottets memorial, nr 2, i anledning av kamrarnas remiss av Kungl. Maj:ts proposition nr 7 med förslag till lag om lindring i de mindre bemedlades kostnader för sjuksjukvård m. m.

Kammaren beslöt lägga memorialet till handlingarna med förklarande att ärendet vore av beskaffenhet att tillhöra konstitutionsutskottets handläggning.

§ 5.

Vid härpå skedd föredragning av lagutskottets memorial, nr 1, i anledning av remiss från andra kammaren av en av herr *Vennerström* m. fl. väckt motion biföll kammaren utskottets däri gjorda hemställan och beslöt överlämna ifrågavarande motion till konstitutionsutskottet.

§ 6.

Jordbruksutskottets nu föredragna utlåtanden nr 1—3 bordlades åter.

§ 7.

Föredrogs konstitutionsutskottets memorial, nr 1, i anledning av andra kammarens remiss av motion nr 39 av herr Hage, angående åvägabringande av sådana bestämmelser, att riksdagsgrupp må kunna erhålla anslag för avlöande av sekreterare.

Jämte det memorialet lades till handlingarna, beslöt kammaren överlämna ifrågavarande motion till sitt första tillfälliga utskott.

§ 8.

Ordet begärdes härefter av herr C o r n e l i u s s o n, som yttrade: *Interpellation.*
Herr talman! För Bohusläns fiskarbefolkning står för närvarande som ett spörsmål av stor betydelse, huruvida från regeringens sida ett snabbt beslut kan förväntas, som möjliggör export av det överskott utöver landets behov, som uppstår vid nu rådande rikliga sillfångster.

Därest detta till sin natur säregna fiske skall kunna fullt tillgodogöras fordras en snabbare behandling av frågan, än som under andra förhållanden varit behöfligt.

Kungl. lantbruksstyrelsen har nyligen i en utförligt motiverad skrivelse vänt sig till Kungl. Maj:t med en hänvändelse i ämnet.

Under hänvisning till vad som däri anförts anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få framställa följande spörsmål: Har regeringen för avsikt att omedelbart möjliggöra export av den nyfångade sill, som icke behöves för landets eget behov?

Denna anhållan bifölls av kammaren.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes statsutskottets utlåtanden:

nr 1 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna;

nr 1 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1919 första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna;

nr 3 A, angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet; och

nr 3 B, angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1919 tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr	<i>Welin</i>	under 14 dagar fr. o. m. den 4 febr.,
»	<i>Jonsson</i> i Hökhult	» 6 » » » 3 »
»	<i>Gustafsson</i> i Örebro	» 3 » » » 5 »
»	<i>Svanberg</i>	» 7 » » » 3 »
»	<i>Hedin</i>	» 2 » » » 5 »
»	<i>Eriksson</i> i Grängesberg	» 2 » » » 3 »
»	<i>Pettersson</i> i Bjälbo	» 5 » » » 4 »
»	<i>Röing</i>	» 5 » » » 3 »
»	<i>Olsson</i> i Ramsta	» 5 » » » 5 »
»	<i>Uddenberg</i>	» 6 » » » 3 »
»	<i>Johansson</i> i Vittinge	» 6 » » » 3 »
»	<i>Gylfe</i>	» 3 » » » 3 »
»	<i>Pettersson</i> i Södertälje	» 4 » » » 7 »
»	<i>Billqvist</i>	» 7 » » » 4 »
»	<i>Öberg</i>	» 10 » » » 6 »

och

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,35 e. m.

In fidein
Per Cronwall.